

ECLESIASTÉS

Kamabi ñux ka anun
a 'ati nētēñu 'ikën

3 ¹ Ënë menu ka anun kamabi
ñu 'iti nētē 'ikën; usa 'ain ka
uínsaran kara 'ia a nētē 'ikëbë
anun ñukamax 'ia:

² Anu ka anun bakënti nētē
'ikën,

'imainun ka anun bamati
nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun ñu 'apáti nētē
'ikën,

'imainun ka anun ñu
'apáxun échíkin masóti
nētëribi anu 'ikën.

³ Anu ka anun ñu 'ati nētëribi
'ikën,

'imainun ka anun ñu ronti
nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun ñu 'atima oti
nētē 'ikën,

'imainun ka anun ñu
mëníoti nētëribi anu 'ikën.

⁴ Anu ka anun inti nētē 'ikën,

'imainun ka anun kuaiti
nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun uni ñukëbë
masá nuituti nētē 'ikën,

'imainun ka anun ransai
kuënti nētëribi anu 'ikën.

⁵ Anu ka anun maxax
abístanun puti nētē 'ikën,

'imainun ka anun timëkin
biti nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun 'ikúkananti
nētē 'ikën,

'imainun ka anun
'ikúkanantima nētëribi
anu 'ikën.

⁶ Anu ka anun ñu 'aisa kara
kixun tanti nētē 'ikën,

'imainun ka anun ñu
'akatsikixun 'axunbi
sinanatëkëkin ënti
nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun ñu bukunrukin
nanti nētē 'ikën,

'imainun ka anun ñu puti
nētëribi anu 'ikën.

⁷ Anu ka anun ñu tukapati
nētē 'ikën,

'imainun ka anun këxëti
nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun banaima tsóti
nētē 'ikën,

'imainun ka anun banati
nētëribi anu 'ikën.

⁸ Anu ka anun nuibananti
nētē 'ikën,

'imainun ka bëtsimi nishti
nētëribi anu 'ikën.

Anu ka anun 'akánanti nētē
'ikën,

'imainun ka anun
'akananima nuibanani
tsóti nētëribi anu 'ikën.

⁹ ¿Añu ñuira kara 'itsaira ñu
mëëkin unin kananti 'ik?

¹⁰ 'Ën sinánkëx ka Diosan
usakian unin ñu mënun
'inan ax chaira 'ikën, usa
'ain ka ax kuënkëesai 'itia
kia 'ain, usakinbi unin

kushikin mëënu 'inan
'ixun ñu mëëia.

¹¹ Usa 'ain ka Diosan ënë nëtë
uniotankëxun; kamabi ñu
upí 'itánun uniokëxa; 'anan
ka uniribi sinánñu 'ixúan
uisai kara ñukama 'iakëxa
kixun 'unánan, uisai kara
bërí ñu 'ia 'unánkin uisai
kara 'inuxun 'aia kixun
akama 'unántiokin 'akëxa,
usa 'aínbi ka unin uisaira
'inun kara Diosan ñu 'akëxa
kixun 'unanima 'ianan
uisokin kara 'anuxun 'aia
kixun kamaira 'unanima.

¹² Ën 'unánkëx ka a 'aia uni tsóti
ñu upí 'aíma 'ikën, usa 'ain ka uni
ñu 'ai kuëëni tsókë ax kuni asábi
'ikën, ¹³ usa 'ain ka nun pianan ñu
xëanan kakë ax ñu 'apátankëxun
tuaia aín bimi bikë ax, Diosan
nu 'inánkë 'aish asábi 'ikën.
¹⁴ 'Ianan kana 'unanin kamabi
Diosan unio ñukama ax ka únsa-
ranbi këñutima oi anubi 'ia. Usa
'ain ka a 'atëkënti ñukama 'aíma
'imainun ax ka 'aisama 'ikë kixun
a rakanti ñu 'aíma 'ikën; usa 'ain
ka unikamax ami sinani upiti tsóti
'ikën. ¹⁵ Kamabi ñu bërí 'ikë ax ka
bërámabia 'ia 'ikën, 'imainun ka
uisa ñukama kara 'inuxun 'aia
axribi bëríbi anu 'ikën. Usa 'ain
ka Diosanbi bëráma 'ia ñukama a
'itëkënnun 'imia.

**Upiokin 'ati 'ikëbi 'atima
okin ñu 'akë bana**

¹⁶ 'Ianan kana ënë nëtënuaribi
'ën isan 'aisama ñukama 'imainun

atima ñuribi mënioisa 'ikëbi 'apu-
kaman 'akëma akama kana isan.
¹⁷ Ënë nëtënu ka anun kamabi ñu
'iti nëtë 'ikën, usa 'ain ka Diosan
ka kamabi unikama an ñu upí 'akë
'imainun an ñu 'atima 'akëkama
isti 'ikën, anu ka anúan kamabi
ñu 'iti nëtë 'imainun kamabi ñu
upí 'akëkama isti nëtëribi 'ikën.

¹⁸ 'Imainun kana ësairibi
unikama ñui kin, Diosan ka
unikama atúnbi 'unánkian
nukamax kananuna ñuinasaribi
'ai kiox sinananun 'imia. ¹⁹ Aséribi
ka unikama 'imainun ñuinakamax
bamakiani anu kuantu anu 'ikën:
usa 'ain ka uni 'ikësaribiti ñuina-
kama atúxribi bamaia, 'ianan ka
unix 'ikësaribiti suñun úni tsotia:
usa 'ain ka a ñukamax uínbi
'unántisama 'inun inutia, ²⁰ 'ianan
ka uinu kara kamáxbi bamax 'iti
'ikë anu 'iti 'ikën; me putu unio ka
kamabi uni 'ikën, usa 'aish ka me
'itëkënti 'ikën. ²¹ ¿Uin kara unin
kaña nañu kuanmainun kara
ñuinakaman kaña me 'ukëmëu
kuania kixun 'unánti 'ik? uínbi
ka 'unanima. ²² 'Ënbi kana iskin
sinan, unían 'akë ñukamax ka upí
'ikën, usa 'aínbi ka aín ñu mëëti
'ai tsókë axira bëtsi ñukamasa-
maira upíra 'ikën, usai 'itiokin ka
uni 'akëxa, usa 'ain ka uni bamakë
'ikë, uisa ñukama kara 'ia kixun
istëkënnun an bëtëkënti 'aíma 'ikën.

9 ⁷ 'Ën kana mitsu kuëën-
mikin kain! Usa 'ain kana-
nuna xëanan pianan kuëënti 'ain,
usakin 'aia ka Diosan nun 'akë
ñukama 'upi isia. ⁸ 'Ianan kamina

nětë kamabi chupa mëníokakin pañuanan, 'iníntisa ron 'iti 'ain. ⁹'Ianan kamina ami nuibakin kuëenkë min xanubë kamabi nětën kuëëni tsóti 'ain, usaími mix ënë nětënu tsóti abë 'iti ka Diosan mi 'inánkëxa; 'aínbi ka nun tsóti ax xëniuba 'aish nun xanubë 'upítax tsókë ax asábi 'ikën. ¹⁰Usa 'ain kamina añu kara 'aisa 'ikë a min asérabi 'aisatankin kuëënkin 'ati 'ain; anua nu bamaia maínkë anuxun kananuna añu ñubi 'anan sinanimabi 'ianan, añu karana 'unánti 'ai kixunbi sinántima 'ain.

**Uisa ñu kara 'upiokin
'aisa 'ikëbi unin 'akëma
ñu 'ikë ñuikë bana**

¹¹Ënë nětënu kana bëtsi ñuribi isan: akaman ka kushiira abákë anbi bëtsi kananima, 'ianan ka ax 'akanantimi rakuëma unímbi 'akanankin kananima; 'imainun ka ax sinan ñuira uníkama axi ka pitiñu 'ima 'ianan ka an bënëkinshi ñu 'unánkë uníkama axi ñuñuira 'ima, 'imainun ka ñu 'unáinrakë unibi kamaxun-bira unin kuëënimá; usa 'ain ka a ñukama uínsaran kara ax usai 'iti nětë 'ikëbë pakëtia nětë anuinshi unin bití 'ikën. ¹²Usa 'ain ka uínbi 'unanima, uisai kara 'iti 'ikën, anúan usai 'iti nětë 'ikëbë 'iti 'ikë kixun: usa 'aish ka tsatsakama anua këñurutia rika nankë anu këñurukësaí 'ianan ñuina pëchiñu anu nipakëti nankënu nipakë-kësa, usaribiti 'ikin ka unin, uisai karana ñu 'atima 'inuti 'aisama

ñunu nipakëti 'ikë kixun 'una-nima.

¹³'Imainun kana ënë nětënu an chaiira ñu 'ë 'unánmiti aribi isan: ¹⁴achúshi ëma chukúma anua 'itsamashi uni 'ikë, aka 'apu kushiira an bërabuinkin anun 'iruti me bukunkin 'atankëxun 'anuxun bërabuiankëxa. ¹⁵Usa 'ain ka a ëmanu uni achúshi ñuñumara 'iakëxa, 'aínbi ka a uni sinánñuira 'iakëxa, usa 'ain ka a unin sinánñuira 'ixun an ëma iémisa 'iakëxa. ¡Usa 'aínbi ka a uni uínbi ami sinántisama tankin ñukáma 'ikën!

**Unin ñu 'unánkë ax ka
kushi unibëtan sënënmá
'ikë kikë bana**

¹⁶'Aínbi kana 'ëx kin, sinán-ñuira 'iti ax ka rakuëma unibëtan sënënmaira 'ikën, axa sinánñuira 'ikëbi ka uni ñuñuma an sinánkë bana upí 'ikëbi unin kuaisama tanan ax ka asérabi 'ikë kixunbi sinanima.

¹⁷Usa 'ain ka sinánñu uníkamaxa upiti banakë ax upíokin kuakë 'ikën, 'aínbi ka an ñu 'unántisa 'ikëbi 'unánkëma 'apu axa munuma banai kiabi kuakanima.

¹⁸Ñu 'unáinrakë 'iti ax ka anun 'akánanti ñukamasamaira 'ikën. Achúshi okin ñu 'akin, an ñu 'unánkë unibë banaxunma 'akëxun ka an ñu 'atima oia.

Uisa ñu karamina inúti 'ai
kixun 'unanímabi kamina
upíokin sinani tėti 'ain

11 ¹Mix bakan nikin nuntin
ñu marui têmërai nikë
'ixun kamina mix;
usai 'i tēkë anun karamina
ñuñu 'i kixun 'unánti 'ain.

²Mix kuríkiñu 'ianan ñuñu
'ixun kamina min ishi
nankinma bëtsinu bëtsinu
nanti 'ain,
usokëx ka min nankë ax
këñúkébëbi amanumi
nankë ax mix 'atima ñu
inúkëbëbi min nankë
ñukama ax bëtsinu 'iti
'ikën.

³Nëtë kuin tunan kuatsinkë
ax ka
menu 'uí 'ibúnuxa 'ikë 'ikën.
'Ianan ka i aín tsipumiu ki
bëukutia
'ikatsi aín rëbumi ki
bëukutia,
ax uimiu kara bëukuaxa
anubi rakatia.

⁴Uix kara ñu mëëimabi uisa
ñu kara inuti 'ikë kixun
sinánishi tsótia, ax ka
anun ñu 'apáxun ain
bimi biti nëtëkama
inútamainun ñu mëëimabi
tsótishi sinania.

⁵'Ianan ka uínbi uimiu
kara suñu bëkia kixun
'unanima,
'imainun ka uisari kara tuá
aín titan puku 'ukëmëu
'irua kixun 'unanima,

usaribi okin ka unin Dios
kamabi ñu an unio an
kara uisokin ñu 'aia kixun
'unanima.

⁶Min ñu ënxë 'apákin
kamina ñantámashi 'ati
'ain, 'apunkin kamina
xupinbukëbëtanribi
'apáti 'ain, 'aínbi ka
uin kara bari kuabuti
ñantabukëbëtan 'aia an
ka aín ñu bëru 'apákin
këñuima, usa 'aínbi ka
uínbi 'unanima uinu
'ikë ax pain kara upiti
bimiti 'ikë, a pain 'apákë
ax 'ima kara tsiankin
'apákë ax 'iti 'ikën, a pain
'apákë an 'akëbëtanma
kara tsiankin 'apákë an
upíokin tuati 'ikën, 'akima
kara 'aisamaira 'itánun a
rabéxunbi tuati 'ikë kixun
ka 'unanima.

**Nukën 'Ibu Dios an nu
unio a kananuna nëtë
xëñibuamashi i sinánti 'ain**

12 ¹An kamabi ñu unio min
'Ibu Dios a kamina mix
bëná 'ixuinshi sinánti 'ain, anun
tëmëratí nëtë ka 'inuxun 'aia usa
'ain; 'ianan ka anunmi ësai ki
banati baritiaribi 'iti 'ikën: “'Ën
ënë nëtënu tsókin 'akë ñukama
anbi ka 'ë kuëñmitima 'ikën.”
²Usa 'ain kamina barin pëkakë
'ianan 'uxë 'ispa akaman pëkakë
'aínshi 'anan 'uñe 'ibúkë 'aia
kuinribi 'ibúkë 'aínshi min 'Ibu
Diosmi sinánti 'ain. ³Usa 'ain ka

mix kaniakëkë 'ikëbë min pëñan-
kama ami katamëti bëruankakë ax
bërëkimainun anun mi nikë min
xokama axribi bamai kushima
'iti 'ikën; usai 'imainun ka min
xëtakamax achúshi achúshi ëchi-
kimainun kamina min bërukama-
ribi kurukëbëtan bëxuñu 'ixun
anun iskasmati 'ain. ⁴Usai 'ianan
kamina ëmanxun ñu mëëkë abi
kuatima 'ain; 'imainun ka mixmi
banakëxi rakuéti banai tërubën-
tsinan banakësa 'iti 'ikën, 'ianan
kamina pëkarakëma 'ainshi 'isá
banatabakë anu aín bana kuati-
mabi bësuti 'ain; ⁵'ianan ka matá
mapërakëti rakuéti 'ianan, bairibi
anun nisama 'iti 'ikën.

'Imainun ka amukutanën
uábukin taëoti 'ikën,
'imainun ka champu
'imainun muxañu i ax ñu
achúshi tsamankësa 'iti
'ikën.

Usa 'ain ka unikaman ñuia
uanxun anu bamaia
maínti anu xëñibua 'ainbi
anu 'inun uni maínti
'ikën,
usa 'ain ka ñukë uni a
bëñini inia

anun ëmanu niti bainuxunbi
kuakë 'iti 'ikën.

⁶ An kamabi ñu unio ami
kamina bamakëma
pain 'aish bërí sinánti
'ain, unin bamati ax ka
manë risi tëkimainua
ñamikënti kuri 'akë ax
tukibukësa usaribi 'ianan
ka ami 'umpax biti
chumu anuaxa 'umpax
chikíkë aín kuëbími
'i tukibumainua anua
'umpax biti kini manámi
bëntankë manë mañakë
tukikë usashi ka unin ñuti
'ikën.

⁷ Usa 'ain ka a nëtë 'ikëbë uni
me putu unio 'aish mebi
'itëkënti 'ikën, 'imainun
ka aín bëru ñunshin ax
Diosnubi kuantëkënti
'ikën.

⁸ 'Ëx an bana ñuikë uni 'aish
kana ëesai kitëkënin:
¡Ënë menu tsókin unin 'akë
ñu ax ka ñankáishi 'akë
'ikën!
¡Usa 'ain ka kamabi ñu ax
uñbi 'unántisama 'inun
'ikë 'ikën!